

→ 9.07.

Izložba / San
neolitske noći /
Novi Sad 2022Mesto: Muzej
Vojvodine, Vreme:
19 - 22 časova,
Organizator:
Muzej Vojvodine
i Narodni muzej u
Beogradu

→ 11-16.07.

Nedelja slovačkog
jezika i kulture /
Pod krošnjama na
ŠtranduMesto:
Biblioteka na
Štrandu,
Vreme:
19 - 20 časova,
Organizator:
Heror Media Pont,
Gradska biblioteka
u Novom Sadu i
Centar za razvoj
manjinskih i
lokalnih medija

→ 12.07.

Premijera
pozorišne
predstave / Mefisto
/ Novi Sad 2022Mesto:
Srpsko narodno
pozorište,
Vreme:
20 - 22 časova,
Organizator:
Srpsko narodno
pozorište

DIJALOG SA MAJDOM ADLEŠIĆ

VLADIMIRA DORČOVA VALTNER

EKO KONCEPT

POGON KAO NAČIN BORBE I ŽIVOTA

Zelenih preduzetničkih priča u našem posrednom i neposrednom okruženju, na sreću, ima sve više. Ekokoncept Pogon preduzetnice Majde Adlešić iz Novog Sada je jedan od onih koji inspirišu i pokreću na akciju. Osnovan pre dve godine, u toku pandemije, ovaj eko pogon pruža savetodavne usluge iz oblasti zaštite životne sredine i agronomije. Osnovna ideja je bila ljudima omogućiti neku vrstu angažovanja koje će imati malo dublji smisao, kaže Majda, sa kojom pričamo o tome, kako podstaći ljude da analiziraju i promišljaju sopstveno ponašanje prema prirodi u najširem mogućem smislu.

Šta je Ekokoncept Pogon, a šta eko koncept po vašoj meri?

Ekokoncept se odnosi na to da se sve bazira na ekološkim i održivim principima poštovanja prirodnih zakona i ritmova, i vraćanju na suživot sa prirodom, a ne ego dominacija nad njom. Pogon je deo moje pasioniranosti fabričkim, industrijskim pogonima i proizvodnji koja donosi promenu, revoluciju. Prosto moj način borbe i života.

A sve ustvari dolazi iz tog eko koncepta po mojoj meri koji sam najpre uočila, a zatim i vrlo brzo počela primenjavati, rađajući i boraveći u Sloveniji. Od njih, definitivno, po tom pitanju možemo puno naučiti. Naravno, dosta toga je ustvari podsećanje na nekadašnje navike sa kojima smo živeli dok nas nije zapljusnuo talas konzumerizma. To konkretno znači da, zaista, svaki postupak promislili od njegovih posledica, a posebno na nivou kupovine i stvaranja otpada, potrošnje resursa, proizvodnje hrane i njenog daljeg tretmana. Za poslednjih osam godina tokom kojih intenzivno živimo (moja porodica i ja) po tom konceptu, količina otpada koji završi u kanti za otpatke je višestruko smanjena. Sada, na primer, umesto dva puta sedmično, koliko se inače odvozi smeće, mi našu kantu

za otpatke napunimo za otprilike dve do tri sedmice. Do toga smo došli najpre kompostiranjem (biljni otpad više ne ide na deponiju), razdvajanjem otpada koji prosledjujemo sakupljačima sekundarnih sirovina, sami proizvodimo povrće (nema ambalaže), hranu ne bacamo već ako se pojavi višak "recikliramo", otpadno ulje sakupljamo za sapune i sveće, tekstil doniramo, recikliramo i redizajniramo... Sav otpad koji ne možemo izbeći, još uvek, vrećice, kutijice i slično nalazi svrhu u proizvodnji povrća za setvu, sadnju, presađnju, transport. Sve u našem ljudskom životu je matematika i ekonomija, od ustajanja i jutarnjih rituala mi pravimo potrošnju – resursa, materijalnih sredstava, vremena. I samo ako pametno naučimo da time raspolažemo, i kroz cirkularnu ekonomiju, vraćamo sve u ravnotežu, možemo očekivati da budemo bolji i sebi i prirodi.

Pokrenuli ste zanimljiv projekat pod nazivom Baštologija. O čemu se radi?

Baštologija je deo Ekokoncept Pogona, tačnije održiva baštologija i njena druga strana kreativna otpadologija. Ovo su pre svega igre reči kojima navodim na to da bavljenje baštom i otpadom mora imati ozbiljan pristup, temeljan i strukturiran s jedne strane, ali da je isto tako i jedna velika igra. Veoma davno sam pročitala da u baštovanstvu ne postoji greška već je sve eksperiment. I toga se pridržavam i u konceptu baštologije. Ova ideja je postavljena na činjenici da priroda dobro funkcioniše bez našeg mešanja. Sistemi, lanci ishrane, susedski odnosi, ritmovi, sve je usklađeno i dosta dobro deluje. Najveći poremećaj ravnoteže pravi ustvari čovek.

Održiva baštologija je namenjena ljudima koji žele da gaje povrće ali nemaju još svoj prostor ili ne poznaju dovoljno biljnu proizvodnju. Zato smo organizovali 6 podignutih gredica, baštica od po 10m² u mom sopstvenom vrtu i ustupili ih zainteresovanima. Mogućnost gajenja povrća dopunjena je edukacijom koja je pratila razvojne faze tako da se korisnici već tokom jedne sezone osposobe za samostalno vođenje svoje proizvodnje. Prve grupe zainteresovanih bili su naši rođaci i prijatelji sa kojima smo zajedno

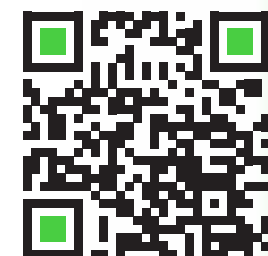
prošli kroz ovaj eksperiment. S obzirom na interesovanje, a da mi ipak sačuvamo svoju privatnost, doneli smo odluku da malo promenimo pristup, tako da sada mi dolazimo na vaš poziv i pomažemo vam da postavite bašticu, vrt po svojim potrebama. Sve to i dalje prati edukacija.

U Novom Sadu je baštologija apsolutno održiva jer što grad invazivnije pojačava građevinsku strukturu i ukida ono malo zelenih površina, to je potreba ljudi za kontaktom s prirodom sve izraženija i okreću se svojim balkonima, dvorištima i svim prostorima koje mogu da osmisle kao sadržaj kojim ostvaruju kontakt s prirodom.

Da li su Novosadani i Novosadanke zainteresovani za zajedničko baštovanstvo i kako to izgleda u praksi?

Žitelji Novog Sada jesu zainteresovani za zajedničko baštovanstvo, i sada, a tako je bilo i nekada. Sadašnja potreba definitivno je uslovljena okolnostima, posebno je pojačana, baš u vreme pandemije. Baštovanstvo ima taj izraziti terapijski efekat koji svima prija, to je fizička aktivnost koja nije preterano zahtevna, znači time se mogu baviti svi uzrasti. Izuzetno je kreativna aktivnost i za svakog ko voli prirodu, eksperiment, spreman je da vodi brigu o nečemu i voli da vidi relativno brzo rezultat svog angažovanja, baštovanstvo je takoreći idealno. Ima takođe izuzetan uticaj na povezivanje, kako članova porodice međusobno tako i u zajednici, što je u današnje vreme veoma važno. Naravno, proizvedena hrana je veoma važan rezultat. Postoji nekoliko primera zajedničke baštovanske prakse na području grada ali je to još daleko od pravog urbanog baštovanstva. To su za sada zajednice ljudi koji gaje povrće za svoje potrebe. Lepo bi bilo organizovati gajenje povrća i voća za Solidarne kuhinje, Sigurne kuće i sve te sisteme gde se manje više kroz volonterski rad pruža podrška ljudima koji su na bilo koji način ugroženi.

LETNJI ŽURNAL

9. jul 2022. /
Broj 2. /
Godina prva /
Besplatan primerak

Letnji žurnal izlazi
jednom nedeljno
tokom jula
2022. godine.

Ljudska vrsta se sa svojom ekstremnom dominacijom ponaša kao da je Zemlja samo njena. Nije. Potrebno je da se redefinišu vrednosti, da se disciplinujemo i uvažimo svet koji oko nas živi.

U RAVNOTEŽI SA UNIVERZUMOM

EKO CIVILIZACIJA

NAŠIH ŽIVOTA

U RAVNOTEŽI SA UNIVERZUMOM

IMPRESUM

Letnji žurnal, 2. jul 2022., broj 1.
Izdavač: Heror Media Pont
Saizdavač: Gradska biblioteka u
Novom Sadu
Odgovorna urednica:

Vladimira Dorčova Valtner
Redakcija:
Vladimir Huba Aradi,
Nataša Heror, Željko Ivanji
Art: Igor Sandić
Štampa: Štamparija Forum

Pišite nam: office@mediapont.org
Pratite nas:
FB @Pod-krošnjama-na-Štrandu

Ovaj projekat je finansijski podržao
Pokrajinski sekretarijat za kulturu,
javno informisanje i odnose sa
verskim zajednicama.

Powered by
Eccocivilisation

Stavovi izneti u Letnjem žurnalu
nisu nužno stavovi Organa koji je
sufinansirao projekat.

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Библиотеке Матице српске, Нови Сад
7+659(497.113)

LETNJI žurnal / odgovorna urednica Vladimira
Dorčova Valtner. - God. 1, br. 1 (2. jul 2022). -
Novi Sad : Heror Media Pont, 2022. - . - 42 cm
Nedeljno, tokom meseca jula.
ISSN 2812-9970 = Letnji žurnal
COBISS.SR-ID 68850963

Eko dizajn naših života

Kakav je eko dizajn vašeg života?

Da li bojite svoje živote u zelene nijanse ili korak po korak menjate svoje svakodnevne navike koje postaju sastavni deo borbe za održivi razvoj i stabilan život na planeti?

Znam, reći ćete, ekološki problemi koji se nagomilavaju decenijama moraju se rešavati sistemski. I ja ću se složiti sa vama.

Isto tako ostaću ubeđena u to da i pojedinac i pojedinka može doprineti očuvanju naše sredine, naše planete.

Ili barem da ostane dosledan u ukazivanju na probleme, upiranju prsta 'OVO je problem, hajde reši ga već, državo!'

Jer kada svako od nas uđe u vodu ekološke borbe, šire se koncentrični talasni krugovi i borba i borbenost jača.

Primeri dobre prakse su svakako dobar saveznik (i) u ovoj priči.

Studije su pokazale da navođenje primera dobre prakse povoljnije utiče na svest ljudi prilikom formiranja zdravih navika u odnosu na ceo eko pejzaž.

Upravo drugi broj našeg Letnjeg žurnala, uličnog magazina koji pretenduje da vas inspiriše, donosi informacije, koje su možda i provokativne, jer u fokusu imaju jednu novu destinaciju.

A to je ekocivilizaciju. Ili kako je jednom prilikom rekla Violeta Bulc, osnivačica pokreta Ekocivilizacija:

Hajde da radimo na tome da Zemlja bude eko planeta naše galaksije!

OD DO EKO DIZAJNA DO CIVILIZACIJE

POD LUPOM
ŽELJKO IVANJI

Živimo u vremenu koje možemo nazvati vremenom „snalažljivih“ ljudi. Svesna te činjenice majka jednog deteta je na pitanje: „Na koji način vaspitavate dete?“, odgovorila da ga vaspitava da bude snalažljivo. Da li pod snalažljivoću podrazumeva laku pobedu u borbi za opstanak koja krase sve životinjske vrste? Pretpostavimo da ne, ali svakako podrazumeva da je u surovom svetu kapitala, snalažljivost ona osobina koja omogućava jedinkama koje se u prirodi ne bi snašle, da pobeđu one koji bi u surovom prirodnom okruženju inače bili pobeđnici. U sudaru kapitala i prirode pršti na sve strane. Sa stanovišta ekonomije, „nauke vođenja domaćinstva“, snalažljivo domaćinstvo će pobeđiti iako će njegove jedinice biti zakržljale dok ne nestanu zatrpene otpadom evoluiranih proizvoda. Na kraju će pobeđiti proizvođači, da bi i oni nestali jer neće biti nikog ko će ih kupiti.

Ne, na to ne pristajemo, jer je mera nečije snalažljivosti u suprotnosti sa pitanjem našeg opstanka i održivosti! Pored održivosti, postoji još par ključnih reči, kao što su „posvećenost“, „inovativnost“, „kreativnost“, „odgovornost“,

čak i u svetu kapitala. To je most satkan od reči eko dizajn.

Eko dizajn

Proizvod služi svrsi, ali svest apeluje da i razvoj proizvoda može biti održiv, a to je upravo vodeća ideja eko dizajna, koji definiše dizajn kao društveno odgovoran, ekonomičan, ekološki osvešćen i u službi boljeg i lepšeg života svakog pojedinca.

Realizacija takozvanog „ekološki podobnog proizvoda“, odnosno onog proizvoda koji je u saglasju sa zaštitom životne sredine, jedan je od prvih koraka ka ostvarivanju koncepta održivog razvoja. Eko dizajn proizvodi su: fleksibilni, pouzdani, dugovečni, prilagodljivi, dogradivi i pogodni za višekratnu upotrebu.

To je privremeni odgovor, na „snalažljivost“ preduzeća pod kojom se podrazumeva maksimizacija profita, po svaku cenu, i koja kao svoj najopasniji izraz ima zagađenje prirode. Zadatak eko dizajna jeste smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu, bez ugrožavanja kvaliteta samog proizvoda, koji postaje poželjan tako što putem materijala i ambalaže, saraduje sa prirodom.

Ali nije dovoljno smanjiti nivo zagađenja, neophodno je postati svestan naše uloge - danas i ovde, uloge aktivnih, svesnih pojedinaca, solidarnih komšija koji za svoju zajednicu rade lokalno, uz svest o globalnoj povezanosti različitih jedinki istog porekla.

Ekocivilizacija

Na svest apeluje Ekocivilizacija, globalni pokret pojedinaca koji se obraćaju porukom da je došlo vreme da živimo drugačije, da budemo u ravnoteži sa sobom, našim bližnjima, planetom i univerzumom. Glavna promena na koju apeluje ekocivilizacije je svest da smo deo zajedničkog prostora, koji krase raznolikost naših međusobnih odnosa. Koncept „snalažljivosti“ sa početka teksta se povlači i ustupa mesto beskrainoj saradnji, gde je jedini princip da ta saradnja nikada ne prestaje.

„Ekocivilizacija je globalni pokret i globalna zajednica u nastajanju koja se zasniva na kolektivnom učešću u kreiranju vođenja naših društava ka novom civilizacijskom obrascu ponašanja. Okvir našeg rada može se sagledati putem osnovnih principa: transparentnosti i odgovornosti, poverenja i ohrabivanja ljudi da rade ono što OSEĆAJU da je ispravna stvar. Prisutni smo sa našim aktivnim krilima ekocivilizacije širom sveta, na

svim kontinentima, debatujući sa predstavnicima različitih grupa na teme koje inspirišu na diskusiju i angažovanje. Mnogi održani vebinari, konferencije i diskusije su probudile naše unutrašnje glasove, i omogućili nam da vidimo dalje od trenutnih struktura i praksi i tražimo nova, inovativna rešenja za trenutne izazove“, kaže Violeta Bulc, bivša komesarka EU za transport i komunikaciju, a danas osnivačica ovog pokreta.

Krilo Ekocivilizacije u Srbiji predstavlja Nataša Heror koja kaže da smo planetarno stigli do tačke da, ukoliko ne načinimo kardinalne promene u našem ponašanju i prihvatanju zakona prirode, dovedimo u pitanje opstanak ljudske vrste na planeti Zemlji.

„Ljudska vrsta se sa svojom ekstremnom dominacijom ponaša kao da je Zemlja samo njena. Nije. Potrebno je da se redefinišu vrednosti, da se disciplinujemo i uvažimo svet koji oko nas živi. Da se podsetimo i vratimo u svakodnevnicu mnoge dobre navike koje smo zaboravili ili odbacili kao zastarele, kao i da fantastičnu bazu znanja koja je dostupna na jedan ili dva „klik“ upotrebimo za dobrobit svih. Ekocivilizacija je sjajna platforma za takav rad. Slučaj je hteo da sam se tokom 2020. godine uključila u rad Ekocivilizacije i postala krilo za Srbiju. Od jeseni planiram da započnemo sa aktivnostima, da uključimo ljude koji su spremni da svoja znanja i uvide dele, da zajednički kreiramo i uspostavimo dijalog koji doprinosi stvaranju novih rešenja za naše društvo“, najavljuje Nataša Heror.